

Aktiv Pensjonstid

Nr. 4 - 4. kvartal 2006 - 17. årgang

Sivilarbeidstjeneste på nordvestlandet.

Se artikkel side 2

Fra venstre foran: Gunnar
Johannessen, Harald Buttedal,
Leif Jakobsen, Tore Johansen.
Fra venstre bak: Arne Norvald
Engan, Magnar Dahl, Ellefsen,
Johannes Søreide, Rolf Kvinge.

Sivilarbeidstjeneste på nordvestlandet

Av Rolf H. Kvinge

«Det var en gang». Slik begynner mange eventyr, men nå er det ikke noe eventyr vi forteller. Dette er en historie om en gruppe sivilarbeidere som havnet mellom høye fjell i det indre av Møre og Romsdal fylke på Vestlandet.

I stedet for å velge det militære og måtte bære våpen, var vi en del ungdommer tilbake i 1950-årene som valgte å tjene Norge ved sivil tjeneste. For oss som kom fra Vestnorge og Nordnorge ble Hustad Leir på Nordmøre samlingsstedet. Her ble ofte sivilarbeidere innlosjert for noen uker, og deretter sendt ut på oppdrag forskjellige steder i landet.

Vi var elleve sivilarbeidere, av dem ni adventister, som kom til Bondalen ved Sæbø i Hjørundfjorden. På en gård langt oppe i dalen ble vi innlosjert under stort sett gode bekvemmeligheter. Husfolket vi bodde hos hadde innskrenket seg noe for å gi oss husvære, mens vi ellers skulle stelle oss selv. Matbudsjettet pr. sivilarbeider var kr 3,00 pr dag. Det hadde kokken å forholde seg til. Vaskestedet var elva som rant like utenfor huset.

Oppdraget på gården var å dyrke opp 18 mål jord. Det skulle graves 1300 meter grøfter, hvorav tre hundre meter var stipulert som kistegrøft. Deretter skulle det hele pløyes og ferdigstilles for produksjon av gårdsvekster. Til rådighet fikk vi utlevert hakker, spader, stubbetrytere, dynamitt og et visst beløp kontanter som kunne brukes til traktorpløying der det var mulig. Den gang var ennå ikke

Skjærpeploegen fra Jæren blitt tilgjengelig, i hvertfall ikke for sivilarbeidere. Ni av gruppen var inne på en slags repetisjon etter at man var blitt overført fra det militære til sivilt arbeid. Det utgjorde ca 4 måneders tjeneste, mens to av oss var ute på full tid som utgjorde 18 måneder. Begge parter hadde ved god innsats anledning til å forkorte perioden med det man kalte «godskrivning av tjenestetid».

Det var en interessant gruppe mennesker som var kommet sammen. Fire av oss kom fra Onsrud Misjonsskole og var akkurat ferdig med 6. klasse som var kravet den gangen for predikantgjerningen! Flere var vant med gårdsarbeid, en var hagearbeider fra Bergen kommune, en var konditor og ble gruppens kokk. Vi hadde også en organist på laget. Samtlige adventister var alminnelig godt kjent i Skriften. Samspillet ble fra første stund godt og arbeidsinnsatsen var upåklagelig. Alle ville vi gjerne arbeide slik at vi med god innsats kunne forkorte tjenestetiden. Vi kom til stedet i slutten av juli måned. Vinteren, med snø, ville komme i midten av oktober, så det gjaldt å stå på og helst avslutte prosjektet før snøen kom.

Den daglige rytmen var frokost klokken 7.30 og vi stilte på jobben kl. 8.00. Det var middag klokken 13.00 og kveldsmat klokken 18.00. Det var Harald Buttedal, tidligere gårdsarbeider og anleggsarbeider i Bergen kommune, som ble leder for prosjektet. Arne Norvald Engan sørget for det kulinariske samtidig

Grøftegraving

som han var skytebas. Undertegnede overtok kokkejobben og skytebas- jobben da Engan ble dimmetert. Når grøftene ble gravet opp traff vi stadig på stein som enten ble fjernet ved hjelp av stubbebryter eller som måtte sprenges bort. Og siden stein ble brukt som en vannledning i bunnen av grøftene, hadde vi bruk for mye av det slaget. Kistegrøften som skulle sørge for fri avgang for vann fra tilstøtende grøfter, ble murt opp med stein og dekket med skifer- heller. Det var Buttedal som hadde ansvaret for denne viktige siden av arbeidet. Arbeidsinnsatsen gjorde antagelig inntrykk på innbyggerne i dalen. Det var stadig folk langs veien som lot seg imponere over arbeidet som ble utført. Vi hørtes også lange veier, for det ble ikke spart på kruttet. Vi boret med håndborrer og slegger, og når tålmodigheten tok slutt, fyrte vi av så det gjallet mellom fjellene.

Når dagene ble kortere utover høsten, ble en del av fredags-arbeidet overført til søndagen. Dette var også våre to medar-

beidere som ikke var adventister med på. Vi hadde et utmerket kameratskap også med dem. På sabbaten gjennomgikk vi sabbatsskole-leksa, og om ettermiddagen gikk vi gjerne tur og nøt naturen. Arne Norvald laget ekstra god mat på sabbaten og det ble selvfølgelig ukens høydepunkt. Samtalen gikk til tider heftig. Emnene vi diskuterte var mange. Selv om noen lengtet hjem til sin familie og noen av oss yngste drømte om kjærester, som det gikk måneder før vi så igjen, var stemningen likevel alltid god på laget. Vi hadde telefonmulighet, men rikstelefon den gangen kostet mange penger. En av lagets arbeidere brukte telefonen flittig. Vedkommende pleide faktisk å barbere seg og skifte over til pussen når han gikk til telefonen. Ja, hva gjør man ikke når man er forelsket.

Men det var mens vi sto i grøften og hadde en liten pust i bakken at vi klekket ut en plan for dalen vi bodde i. Vi fire som kom fra misjonsskolen ble enige om at vi ville holde en virksomhet i dalen. Vi fikk

leid en sal i bygda. Vi laget plakater, og husker jeg ikke feil spanderte vi en annonse i et bygdeblad. Hele laget deltok i opplegget. Sivilarbeideren, som av yrke var organist i en av statskirkene i Vesterålen, satte seg ved orgelbenken og skapte kirkestemning. Selv presten fra Sæbø satt på en av de fremste benkene, og ga oss god støtte. Han var imponert over sivilarbeidere som brøt nytt land og samtidig talte Guds Ord. Og flere og flere av bygdas folk kom til møtene. Når presten fant veien, kunne hvem som helst finne veien. . Møtene pågikk i flere uker inntil en emmisær fra Indremisjonen fikk stanset utleien av lokalet, og dermed var muligheten for oss til å gå videre over. Det føltees vondt og vi tror at selv presten mislikte dette. Nå gikk vi i stedet i misjonsinnsamling i bygda, og folket, som hadde vært på møtene, tok meget godt i mot oss og ga rundhåndet. For oss unge ble det en spennende og hyggelig

erfaring.

Før vi forlot Bondalen hadde vi også besøk av unionens ungdomssekretær, David Gulddammer, som ble innlosjert relativt primitivt, men som ble til stor inspirasjon for oss. For dansken Gulddammer virket fjellene sikkert ekstra høye og majestetiske. Flere år senere traff jeg bror Gulddammer i Berrien Springs, USA, og han glemte aldri naturen i Bondalen og besøket hos sivilarbeiderne. Også han måtte, før han forlot oss, ta sitt morgenstell i elva. .

Vi fullførte oppgaven. 18 mål utmark ble ferdigdyrket og alle på laget ble gods-krevet tid for vel utført gjerning. Bonden vi arbeidet for, og bygdas folk, satte sivilarbeiderne høyt i kurs. Samtidig fikk vi innføring i både fysisk og åndelig nybrottsarbeid, Og minnene fra dalen innerst i Hjørundfjorden med tusen meter høye fjell rundt oss, lever videre.

Generalforsamling

Det er snart tid for generalforsamling i foreningen vår. Vi regner med at generalforsamlingen kommer i mars - april. Datoen gjøres kjent i nr.1 2007 av «Aktiv Pensjonstid» og i «Adventnytt».

Vi ber om at forslag til nytt styre eventuelt sendes formannen, Rolf Kvinge, snarest slik at valgkomiteen kan danne seg et inntrykk av medlemmenes ønsker.

Foreningen ble opprinnelig organisert av en gruppe pensjonerte misjonsarbeidere og har hittil bare gitt styreplass til personer med pensjon fra Adventistsamfunnet.. Det foreligger nå et forslag om at alle pensjonerte adventister, som betaler medlemsavgift, skal kunne bli medlemmer av styret. I forbindelse med denne endringen må vi samtidig sørge for at det fortsatt vil være en gruppe som representerer pensjonerte misjonsarbeidere i deres forhold til Adventistsamfunnet.

Rolf Kvinge, formann

FØR OG NÅ

Av Øivind Gjertsen

For en del år siden var vi til stede ved en kirkeinnvielse i adventistregi. Vi kom direkte fra misjonsmarken og stusset over de mange ikke-adventister som tok del i møtet, inntil det gikk opp for oss at det var vanlige adventister vi møtte i den fullsatte kirkesalen. De var bare preget av en annen klesstil enn vi var vant til der vi kom fra. Kvinnene i forsamlingen var tydelig preget av en påkledning vi ikke kjente igjen i våre afrikanske forsamlinger. Gull og perler var rikelig til stede. Øredobber var også fremtredende. Klærne markerte også noe annet enn vår tradisjon.

Det er gått år siden denne opplevelsen, men minnene kommer fra tid til annen tilbake og jeg reflekterer noen ganger over hva som hadde skjedd. I min oppvekst og i min menighet var det ikke god tone å nytte smykker. Jeg husker tydelig hvordan jeg som gutt opplevde at noen av de kvinnelige medlemmene i menigheten begynte å ta permanent. Det var ikke populært. På stevner og ved andre anledninger drøftet man med stort alvor hvordan man skulle være påkledd. Man gjorde forskjell mellom hverdagsklær og sabbatstøy. Min mor sørget for at jeg fikk «sabbats-bukse» og andre klær som ble brukt på sabbatsdagen, men ikke ellers. Når sabbaten gikk inn fredagskveld og til sola gikk ned lørdag var det høytid, det var sabbat. Vår livsstil hadde tydelige markeringer på dette. Dette skapte høytid og gav minner som er med oss frem-

deles. De gamle kristne, og ikke bare adventister, brukte ordene verdslig og verdslighet. De var redde for at det som preget denne verden skulle få innpass og at vi skulle bli verdslige. Vi skulle nok være i denne verden, men vi skulle ikke være av verden. Det var viktig! Holdningene våre førte i en rekke tilfeller til forskjellige resultater og noen ganger ble vi nok så merkelige, men ikke bare i andre mennesker øyne.

I ettetid må vi erkjenne at våre uttrykksformer når vi fordømte det verdslige og de verdslige, ikke alltid var begrunnet i klokskap. Noen ganger ble vi mer opptatt av form enn innhold og vi ble mer preget av en fordømmende ånd enn kristen medmenneskelighet. Når andre kalte oss lovtreller, bunnet dette kanskje noen ganger i andre forhold enn vår etterlevelse av ti-budsloven?

Verdslighet og verdslige.

Det kan fra tid til annen være verdifulle å reflektere over disse begrepene. Har jeg moderert meg så mye fra holdningene vi lærte som barn at mitt liv er blitt ganske likt verden omkring meg? Markerer jeg i liv og holdninger, i påkledning og på annet vis, at jeg er annerledes enn de mennesker som definitivt hører hjemme i denne verden?

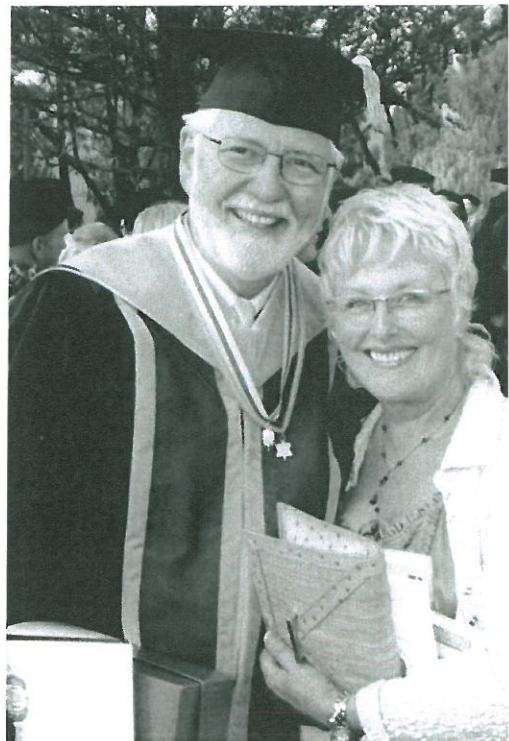
I vår moderne, teknologiske verden blir vi påvirket i utstrakt grad av omgivelsene. Da jernbanen knyttet landsdelene sammen for riktig lenge siden, førte dette bl.a.

VI FÅR STADIG NYE PENSJONISTER

Av Edel Reichelt

Leif Kristian Bakland ble i sommer hedret som «Årets tannlege» av Loma Linda Universitetet i California.

I min blindhet og skrøpeligheit sender jeg en liten hilsen til «Aktiv Pensjonistid» Jeg vil gjerne være aktiv. Tiden flyr! Jeg har tre «barn». Nå blir den ene etter den andre pensjonister. Det er ganske rart å oppleve. Bildet er av min eldste datter, Grete, sammen med hennes mann, Leif Bakland fra Tromsø. De var bare 18 år gamle da de emigrerte til USA for å få sin utdanning. De giftet seg i 1958 og kan således feire gullbryllup om to år. De har slitt og strevd i USA. Hun fikk utdanning som sykepleier og han ble tannlege og professor i odontologi ved Loma Linda University. Utdannelsen har gått videre og er blitt velsignet og har lyktes. Jeg tror Grete har verdensrekord i å skrive brev til

Leif Bakland og hans kone Grete.

sin mor. Jeg får et brev hver sabbat fra henne. Hvis jeg hadde gjemt brevene hadde det vært tusenvis siden hun forlot sitt barndomshjem. De andre to av mine barn kommer etter og viser meg stor kjærlighet og omsorg. Disse ordene er ment i takknemmelighet til Gud som i sin nåde har velsignet meg.

Takk gode Gud. Amen!

Guds ledelse eller flaks

Fortsettelse fra forrige side

Denne nattlige turen ble til den største velsignelse for meg. Jeg fortalte om hvordan jeg etter å ha fått poliomiolit som 20 åring bestemte meg for å bli en kristen.

Om hvordan jeg kom til Kurbadet i Oslo for å få behandling og ble kjent med

Adventbudskapet. Å oppleve at disse to «sterke» mennene fikk tårer i øynene da de hørte min historie var gripende. De lovet å besøke vår menighet og det har de gjort. Da jeg senere snakket med den lokale adventistpredikanten fortalte han meg at både politimannen og hans kone nå kom til menighetens møter. Guds ledelse i vårt liv er en realitet!

IRENE HAR FORLATT OSS

Av Øivind Gjertsen

Vår venn og medvandrer Irene Eide Elisenberg sovnet stille inn 23. oktober 2006, 82 år gammel. Hennes bortgang er merkbar i manges liv, ikke bare de nærmeste. Minneord er publisert i aviser og våre egne publikasjoner og skal ikke gjentas her. Men vi ønsker å markere at et menneske som sto mange nær og betydde så meget i adventistkretser ikke lengre er iblant oss.

Vi kommer til å savne hennes nærvær i Pensjonistforeningens styre, på de mange sammenkomster hvor hun gjennom årene var en bærende kraft, i menigheten og i mange andre sammenhenger. Hun var en samlende kraft og var med til å bygge vår menighet. Selv hviler hun nå inntil Livgiveren en dag vekker henne opp til det liv vi alle søker.

Vi skal alle en dag forlate denne verden. Det er vår felles skjebne. Irenes død maner oss til å tenke på vår egen situasjon og vårt eget liv. Vi har alle et håp. La oss bevare det i våre hjerter og vitne om det hver dag vi lever.

Nedenfor bringer vi nekrologen som stod i Bergens Tidende.

MINNEORD

Irene Eide Elisenberg ble født i Bergen 8. april 1924. Foreldrene var Ruth og Sigurd Eide. De var syvende dags adventister og

oppdrog sine barn i adventtroen. Familien eide gården Solvang i Loddefjord utenfor Bergen. Og faren drev dessuten transportvirksomhet. Storesøster Irene ble en rollemodell for lillesøster Elsa. De hadde gjennom alle år et meget nært forhold. Elsas barn sa for få dager siden. ”Hun var alltid til stede i vårt liv.”

Irene fikk sin grunnleggende skolegang ved Nybø skole i Loddefjord, senere ble hun elev ved Bergen Katedralskole for deretter å bli elev ved adventistenes Onsrud Misjonsskole i Ullensaker. Hun tok sin BA ved adventistenes Emmanuel Missionary College i Mich., USA og senere en MA med hovedfag i engelsk og historie ved det prestisjefylte Ann Arbor/University of Michigan.

Jeg husker Irene fra jeg var gutt i menigheten i Bergen. Hun var 4 år eldre enn meg og et forbilde for oss yngre i menigheten. Når hun kom hjem fra Onsrud Misjonsskole eller fra sommer-stevner for juniorer og ungdom, lyttet vi til hennes

spennende rapporter. Som juniorlag hadde vi turer bl.a. til Solvang og sov i høyet på låven. Hun var en av våre ledere og hadde en enorm innflytelse på oss yngre. Vi ønsket å bli som henne.

Fra Irene var 20 år gammel og like fram til juni i 1992 viet hun hele sitt liv til tjenesten for menigheten. En av hennes elever, nå pensjonert lektor fra den videregående skolen, forteller meg at som 11åring hadde han henne som lærer. Etter selv å ha vært pedagog i 42 år husker han henne som LÆREREN og MED-MENNESKET. Som pensjonist fortsatte hun arbeidet.

Hun var pedagogen og forkynneren som gjennom tjenesten fikk påvirke barn og ungdom og eldre, ikke bare forskjellige steder i Norge men også i Afrika, i Eritrea og Ethiopia. Idealet for den adventistiske utdanning kan beskrives gjennom ordene kristendom – kunnskap – karakter. Ved sitt liv demonstrerte hun disse idealer. Hun fikk oss til å strekke oss mot disse målene.

Etter tjeneste i Norge kom Irene i 1949 til vår skole i Akaki i Eritrea. Hun kom senere til vårt Ethiopian Adventist College i Ethiopia: Kuyera. Hun var bare 25 år gammel da hun ble misjonær og opplevde mange tøffe utfordringer i en tid hvor det ikke var enkelt å være en enslig ung kvinne med 5 års tjenestetid før hun fikk orlov.

Hun kom tilbake til Norge i 1966 og var en del år lektor ved Tyrifjord v. g. s. Hun var også skolens sekretær. Mor til flere av elevene sa til meg forleden at Irene var en lærer som satte store krav til elevene, men større krav til seg selv. Som lærer var hun alltid meget godt forberedt og elevene fulgte hennes eksempel. De gjorde skolearbeidet etter beste evne fordi

hun som deres lærer var en god rollemodell.

Irene var ikke bare lærer, men også en fengende taler som utfordret dem som lyttet på henne til å gjøre sitt ypperste. I 1971 ble Irene skolesekretær og fikk tilsyn med adventistenes skoler i Danmark og Norge, grunnskoler, ungdomsskoler og v. g. s. samt Skodsborg Fysioterapiskole i DK.

Hennes liv bar preg av personlig ydmykhet og omsorg for medmennesker. Ungdom fra den tredje verden møtte hos henne en som forsto dem og hjalp dem når de flyttet til Norge.

Hun var i mange år medlem av Betel menighet i Oslo. Her var hun helt sentral i menighetens liv. Omsorg og empati, gjestfrihet er ord som kan beskrive hennes og Johans liv.

Da Irene giftet seg med enkemannen, pastor Johan Elisenberg fikk hun hans totale troskap og kjærlighet. Men hun fikk også noe annet: Johans barn og svingerbarn tok henne til sitt hjerte, barnebarne og oldebarna fikk en bestemor og en oldemor. Hun så på dem som sine og de hadde i henne et menneske som sto dem så nær i kjærlighet som det går an. Lillesøster Elsa og ektemann og barn har også mistet en som var stor i deres liv. ”Hun var en fantastisk storesøster”, sa Elsa til oss forleden.

Irene og Johan bar gjennom en rekke år ansvar for ledelsen av arbeidet i vår pensjonistforening. Deres ukuelige innsats har vært med til å styrke arbeidet for de eldre. Seniortreff om sommeren, møter rundt om i menighetene og stor omsorg for de eldre har preget deres innsats.

Fred over Irene Eide Elisenbergs gode minne.

Det var en gang ...

Av Randi Franzen

Ja, det var en gang for lenge siden, slik begynner mange eventyr. Men dette var ikke noe eventyr, det var en virkelighet for 50 år siden. Vi var en familie på 6, fire barn under skolealderen, og bodde trygt i Sandefjord på to små rom og kjøkken, og hadde det bra etter datidens forhold. Min mann hadde vært lærer og senere misjonsarbeider der i 5 år, men så fikk han et «kall» om å bli lærer på en øy langt ut i havgapet på Helgelandskysten, det var Lille Vandve.

Den gang hadde man ingen personlige krav til spesiell komfort eller størrelse på hus, så vi pakket vårt innbo og reiste nordover. Det var en lang reise med tre overnattinger før vi nådde Sandnessjøen og kunne ta melkebåten utover fra Sandnessjøen til Store Vandve.

Barna var ute av humør og lurte på hvor langt vi skulle dra,.

Landskapet virket trist da vi tøffet utover fjorden, først til Store Vandve og så med en fiskebåt til Lille Vandve. Det var ikke noen kai, ingen veier, bare opptråkkede stier mellom åker og eng. Det var en liten flat øy, med 7 hus medregnet «Sion», som da var skole, og møtesal i den ene enden og et lite kjøkken og en stue, noe mindre på den andre siden. Så soverom oppe på loftet.

Det var ikke noen trær og noe som stengte for vær og vind. Men vi måtte da innrette oss etter forholdene, det var ikke innlagt vann eller elektrisk lys, og så var

det å fyre i komfyren og venne seg til parafinlamper. Jeg hadde mest lyst til å sette meg ned og gråte, men det gjør man ikke med fire små barn som stoler på at mamma og pappa har orden og styring på tilværelsen.

Skolebarna kom fra stedet og noen fra øya Havstein som lå ikke så langt ifra. På sabbaten var det sabbatsskole og gudstjeneste i møtesalen. Det skulle være ordentlig uvær hvis ikke Havstein-folket kom på sabbaten.

Det var mye slit med klesvasken, vi hadde enda bleiebarn. Når ikke været var altfor for ille, så lånte jeg naboens trillebår og tok klesvasken med til et vann et stykke fra husene, der skylte jeg klærne. Det var en kald fornøyelse.

Og så kom vinteren, det var ikke så mye snø for den blåste vannrett over øya og la seg bare i kroker og sprekker, gjennom dører hvor den kom inn og måtte skuffes ut, spesielt på utedoen. Det ble fryktelig kaldt der, alt som kunne fryse frøs, vannbøtta på kjøkkenet og «nattmøblet» på loftsgangen. Det måtte tines opp på komfyren for å få isklumpene ut.

Tross kulde, mangel på lys og innlagt vann, så hadde vi det bra, lykken består ikke av komfort og statussymboler, lykken er det å være sammen med dem du er glad i, og kose seg med enkle ting. Vi hadde Dorkas-lag og ellers ble alle fødselsdager feiret, hvor alle var var innbudt.

Fortsettes side 16

I spisesalen hadde de plassert eldre og elever rett overfor hverandre. Dette var en fin måte å kunne komme på talfot med hverandre på. Det ser ut som formannen i pensjonistforeningen, Rolf H. Kvinge er godt fornøyd.

Styret hadde gjort en meget interessant vri på treffet denne høsten. Etter avtale med TVS fikk vi komme dit denne siste helgen i oktober. Det var jo en spennende tanke -- men hvorfor ikke? Så møttes da en flokk pensjonister for å være sammen med skolefamilien på TVS. Og la det være sagt med en gang: Fra vårt ståsted ble det et meget hyggelig møte! Dessverre ble ikke frammøtet så stort som ønskelig -- det var en del problemer med kunngjøringene i menighetene. Men for oss som var til stede ble det en givende og uforglemmelig sabbat.

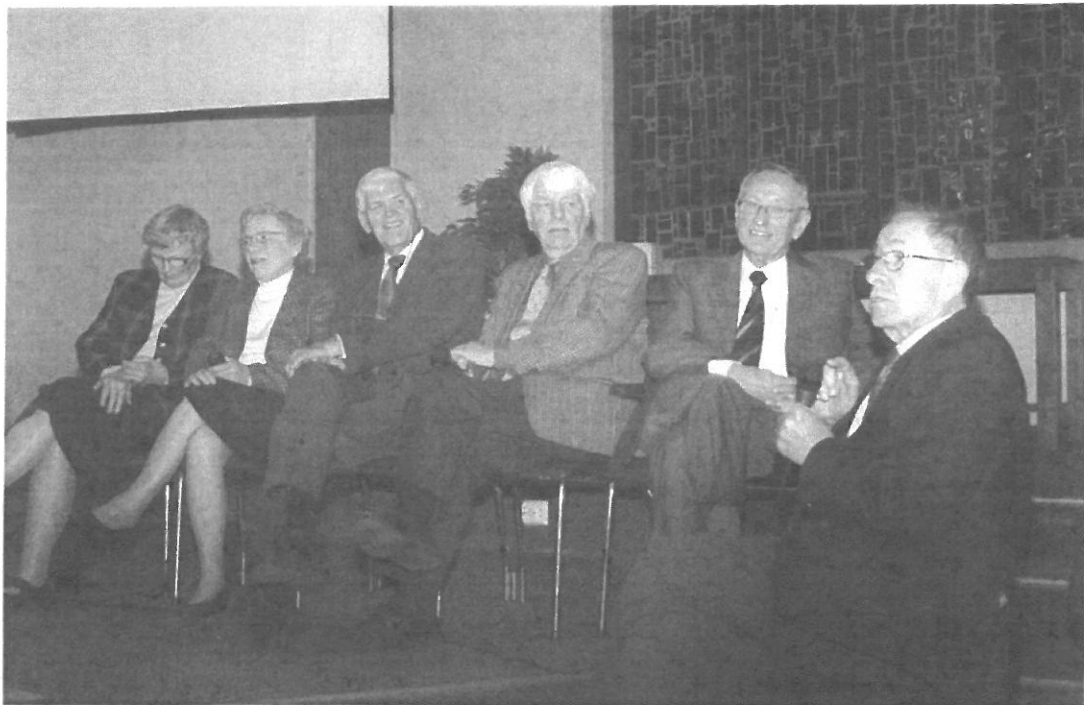
Pensjonist

28. OI

Av Gun

Fotos:

Møtene var gode fra sabbatskolen ved Thorvald Guleng og gudstjenesten ved Rolf Kvinge. Her nøt vi også godt av skolens sang- og musikkrefter. På ettermiddagen var det et orienteringsmøte angående videre planer for pensjonistforeningens opplegg.

Panelet fikk mange spørsmål fra elevene, men hadde gode svar som vi håper kunne oppklare mange av de forutinntatte meninger som de unge har av oss eldre.

reft på JVS TOBER

ir Myrmo
ly Swart

Etterpå var det en meget interessant paneldebatt hvor Atle Haugen på en glimrende måte lokket fram mye erfaring og livsvisdom fra panelet.

Middagen må vel nevnes spesielt. Her var det dekket festbord med nydelig mat hvor de unge var

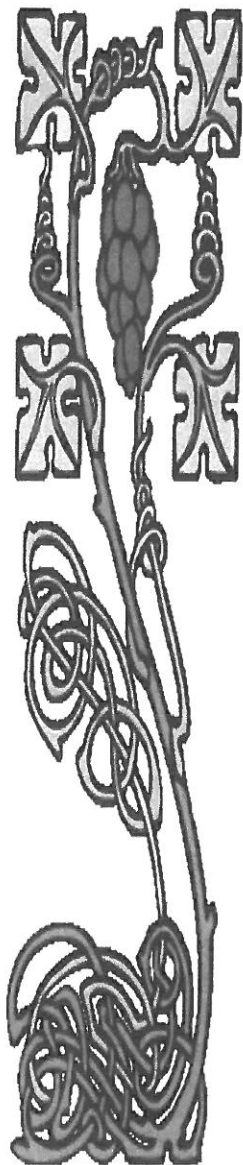
plassert på den ene siden av langbord med pensjonistene på motsatt side. For enkeltes vedkommende resulterte det i at det unge mennesket på den andre siden av bordet viste seg å være et barnebarn av en god bekjent fra ens egen ungdomstid!

Oppvarmingen ved bordene var også et kapittel for seg. Velkledd oppvartere med serviett over armen -- virkelig stilig! I det hele tatt: En meget vellykket samling som gjerne kan gjentas.

Vi hilser skolen og skolefamilien hjertelig takk for all hygge og velvilje overfor pensjonistene.

Takk Gud, for omsorgsfull ledelse

Av Gunvor Wollan

Når jeg ser tilbake på den tiden som er gått,
Min vandring med Gud og den hjelpen jeg har fått.
Da vil jeg gjerne gi ham min takk, min lov og pris
Fordi han har ledet meg på slikt forunderlig vis.

Jeg var bare 10 år da jeg til Jesu kall sa ja.
Jeg på mine knær mens en barnslig bønn jeg ba.
Mitt liv jeg ville gi ham, min Frelser og min Gud
Og følge tro hans vilje, hans ledelse og bud.

Men livet som kristen var ikke bare lett.
Det merket jeg som barn. Jeg ble ofte uglesett.
Men Jesus var med meg og var min beste venn,
Og om jeg ofte snublet reiste han meg opp igjen.

Det neste steg på veien var Troens sanne dåp.
Renselen i dåpen med Jesus ga meg håp.
Min mor og storesøster gikk den samme vei.
Flere søsken fulgte samme lei.

Snart dro jeg bort fra hjemmet, var voksen, følte jeg,
Men Jesus var der med meg og passet godt på meg.
Jeg tilhørte fremdeles samme type menighet
Der jeg var blitt døpt med familiens enighet.

Jeg bodde nå i Halden, fikk nye venner der
I denne menigheten som jeg nevnte før.
Jeg fikk en dag innbydelse til Tillgrens virksomhet
Ledet av Adventkirken, men jeg vegret meg for det.

Jeg visste ikke da at jeg sto imot Guds plan.
Min fremtid var da skjult for meg. Den bare kjente han.
Da viste Gud meg tydelig den vei jeg burde gå.
Dermed ble min motstand brutt, for det jeg takker nå.

Jeg lyttet til bror Tillgren som forkynte Ordet rent.
Mitt unge sinn ble tent mens jeg satt og lyttet spent.

Det var så mange ting som jeg ikke skjønnte før.
Nå åpnet det seg underfullt en herlig troens dør.

Jeg var nå bare 17 år, mitt valg var ikke lett.
Jeg ønsket ikke såre mor, men dette var jo rett.
Jeg måtte ta imot denne sannhet dyrebar,
Om dette voldte smerte, intet annet valg det var.

En måned varte kampen før jeg bestemte meg.
Å følge Jesus ble for meg den rette vei.
Om mine kjære nå ikke kunne forstå.
Siden, kanskje snart, ville de nok med meg gå.

Jeg senere kom til Onsrud , der trivdes jeg så bra.
Fikk mange nye venner, det var så godt å ha.
Der traff jeg også Odd som ble min ektemann.
Jeg vet at også det var en del av Herrens plan.

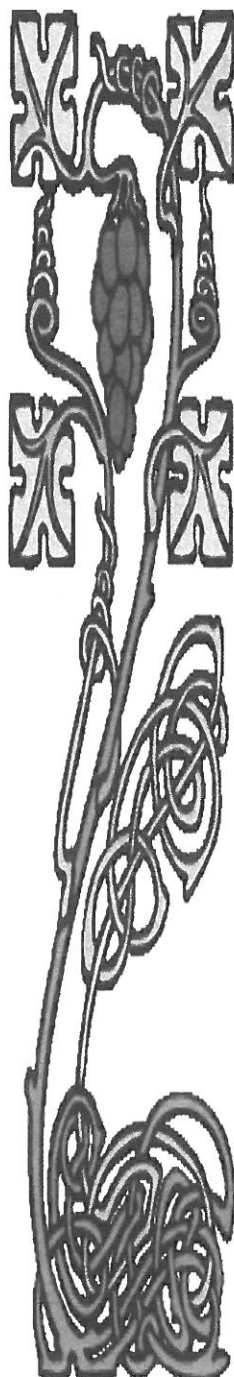
Det felles mange tårer før valgene blir tatt.
Veien med vår Frelser går gjennom tornekratt.
Tårene han tørker, hans hjerte for oss blør.
Han kjenner godt den veien, for han har gått den før.

Min mor er lagt til hvile, min søster likeså.
De valgte ikke følge meg slik som jeg håpet på.
Men Jesus kjenner hjertene, han også kjente dem
Jeg håper vi kan samles der i himmelens skjønne hjem.

Jeg gleder meg i Sannheten, den er for meg så kjær.
Den grunnet er på Bibelen, dens grunnvoll sikker er.
Jesus selv er ORDET,. Han er klippen sterk.
Den står om allting faller, for det er Herrens verk.

Jeg er nå blitt alene, min mann er sovnet inn.
En sønn er også borte. Jeg har fire barn igjen.
Med barnebarn og oldebarn jeg gleder meg i dag.
Håper vi i himmelen vil alle bli i lag.

En sabbatshelg i himmelen har Gud for oss beredt.
Der ingen ting vil skille, vi evig blir forent.
Om noen skulle savnes blir tåren tørket bort.
At alt blir gjort til glede har Jesu seier gjort.

Onsrudkoret 1932 - 1933

Kære Øivind

Vi har læst det sidste pensionistblad med interesse og speciel studeret billederne.

På side 9 er der et billede af Onsrudkoret 1932-1933 og i forreste række nr. 3 fra højre er "søster til fru Wiik". Det er Annie Pedersen, som blev fysioterapeut og blev gift med tandtekniker Heinz Schurmann. De havde i mange år hver deres klinik i Ølgod og var trofaste medlemmer først af sydvestjysk menighed og senere da den blev nedlagt af Esbjerg menighed. Efter at de gik på pension for snart 20 år siden flyttede de til Randers, og for et par år siden flyttede de til plejecentret Solbakken. Annie er efter et fald afhængig af hjælp, men Heinz er trods sine 96 år stadig i fuldt

vigør og en eksemplarisk og kærlig støtte for Annie.

Annie's yngre søster Ella blev gift med Jacob Øster (senere læge) og rejste som ung brud med sin mand som missionærer til Sierra Leone. Mindre end 2 år efter deres ankomst døde Ella 22 år gammel af Malaria (1926) og ligger begravet på en fattig kirkegård i Freetown, Sierra Leone. Missionærer måtte i de dage bringe ufattelige ofre for Guds sag.

Jacob Øster giftede sig med Ida Henriksen og rejste tilbage til Sierra Leone og senere til Tanzania og de gav deres ældste datter navnet Ella til minde om den unge brud, som Jacob Øster måtte efterlade på kirkegården i Freetown i Sierra Leone.

De bedste hilsner fra Helge Andersen

Mange takk

På vegne av pensjonistforeningen takker jeg for alle gode gaver til vårt arbeid. Adventister er tradisjonelt mennesker med stor offervilje. De mange skoler og sykehus, kirkebygg etc. i forskjellige steder i verden vitner om dette. Vi gir til saken, her hjemme så vel som på misjonsarbeidet. Og arbeidet går fram på grunn av givergleden og det ofter heltemodige misjonsarbeidet som drives. Da Tyrifjord Videregående Skole ble innviet i 1958 kom det en uttalelse fra en som var til stede:

«Dere adventister må være rike.» Men svaret han fikk var dette: «Nei, vi er ikke rike, men vi har en rik himmelsk far.» Alf Lohne var den som svarte og han mente at Vår Himmelske Far velsigner oss på mange måter, også gjennom dette å gi oss giverglede. Ved felles innsats lykkes Guds sak.

Dere har gjennom årene trofast støttet Pensjonistforeningen. Nå ber vi dere på nytt om å støtte oss med gaver som er så nødvendige for utgivelsen av bladet «Aktiv Pensjonstid» og de andre oppgaver foreningen søker å ta vare på. Takk skal dere ha for det dere gir!

Knut W. Heiberg foreningens kasserer

Eskild Hansen

102 år

Af Hans Jørgen Schantz

Den ældste beboer på ældrecentret 'Søndervang' i Faxe, overlæge emer. Eskild Hansen kunne mandag den 23. oktober omgivet af sin nærmeste familie fejre sin 102-årige fødselsdag.

Fødselaren blev cand. med. i 1935 og indledte sin karriere på Hobro Sygehus for i 1936 at følge et kald til at blive læge på Nordens største kursted 'Skodsborg Badesanatorium'.

Eskild Hansen arbejdede som kurlæge fra 1936-57 og de første fire år blandt andet sammen med fysiurgiens stifter i Danmark, den kendte overlæge Carl Ottosen, 1864-1942.

Efter yderligere uddannelse indenfor fysiurgien blev Eskild Hansen i årene 1957-72 overlæge på Skodsborg Badesanatorium og var på grund af sit venlige, stille væsen og dygtighed meget vellidt af både patienter, kurgæster og personale. Efter at være fratrædt som

overlæge fortsatte han igen nogle år som kurlæge.

Gennem de mange år var han medlem af Syvende Dag Adventistkirken og praktiserede dens høje sundhedsideal, hvilket sammen med gode gener nok er medvirkede til, at han trods svækket syn stadig kan følge med i sine daglige omgivelser.

Dagen blev fejret ammen med den nærmeste familie

Det var en gang . . .

Fortsatt fra side 11

Barna måtte passes på, for sjøen var omkring oss på alle kanter, men Gud holdt sin beskyttende hånd over oss. Det som mange har som de beste minnene fra øya, var sommerstevnene, da kom de fra øyene omkring og fra fastlandet, ja også fra Sverige. De fra Slussfors satte ekstra spiss på programmet med sang og musikk. Det var mat og sengeplass til

alle, både på Havstein og Lille Vandve. Sjøen lå stille og blank og sjøfuglene holdt konsert hele døgnet.

Ja, fra minnenes bok kan man hente fram både sorger og gleder, men gledene er det man lever lengst på. Mange tidligere misjonsarbeidere har hatt liknende erfaringer i sitt arbeid for Guds sak, og det har vært med til å gi oss verdifulle erfaringer som vi ikke vil være foruten, og som vi kan dele med andre.

DAVID GULDHAMMER

1917-2004

Af Hans Jørgen Schantz

Der står om en skikkelse i Det nye Testamente, at "...han var en god mand...".¹⁾

DE FØRSTE ÅR

Hans forældre var præsteparret Andreas og Kathrine Guldhammer. Hans fader var pastor-evangelist i Syvende Dags Adventistkirken, og derfor flyttede ægteparret en del rundt.

David og hans søskende Evald og Anna Margrethe måtte gå i flere skoler i deres første år. Men de boede dog i Hjørring så længe, at David fik sin studentereksamen fra gymnasiet i denne by. Efter denne tog David et år på Vejlefyrdskolen, hvor han studerede bibel og kontorlag.

Han blev som tiårig døbt og optaget i menigheden. Det fortælles, at han allerede i denne alder var flink til at besøge og opmuntre ældre og enlige.

Efter Vejlefyrdopholdet var han i årene 1936-37 på Skodsborg, hvor han virkede som kontorassistent. Han traf på Skodsborg sin kommende kone, pigen med brune hår, fysioterapeutelev Edith Clausen fra Gilleleje. De blev gift den 2. december 1938.

SDA-PRÆDIKANT

David tog filosofikum på universitetet i København. Han mente imidlertid, at han skulle gå den teologiske vej og blive præst. Han assisterede først i årene 1940-42 den dynamiske pastor G.E. Westmann i Horsens-Vejle området. Derefter blev

han sendt ud som prøveprædikant og holdt bibelforedrag i årene 1942-45 i nogle stationsbyer i Midtjylland.

I Tørring var der en smedemester, som var kendt for at om aftenen at gå lidt for meget på kroen. En dag sagde konen, byens søde, charmerende damefrisør til ham: "Nu skal du med mig hen på kroen!" Han var meget overrasket. Det var til Davids bibelforedrag. Begge antog budskabet og blev ivrige syvendedagsadventister. Mandens omvendelse blev kendt og omtalt over hele byen.

Dette skete under Den anden Verdenskrig. I Thyregod, der lå lige ved siden af de store brunkulslejer, hvor mange arbejdede for at klare dagen og vejen. Nogle havde for en tid kun et klædeskab som logi. Der var også blandt disse en toogtyveårig sjællander Børge Larsen. Han havde netop fuldført uddannelsen som lærer på Niels Bukhs gymnastikhøjskole i Ollerup. Han fulgte meget interesseret Davids foredrag og blev om efteråret elev på Vejlefyrdskolen, hvor han samtidigt i fire år var gymnastiklærer for drengene. I foråret 1944 blev han under overværelse af David og Edith, der begge sad med tårer i øjnene, døbt af skolens bibellærer Thorvald Kristensen. De græd begge af glæde. Børge blev senere selv prædikant og har i dag sammen med sin hustru Elinor en stor og god SDA-familie.

AFDELINGSARBEJDET

I 1945 kom David ind i afdelingsarbejdet,

og det var særlig ungdommen, der havde hans store interesse. Han begyndte i SDA vestdanske afdeling og blev i 1946/47 sendt på et ni måneders studieophold på Washington SDA Seminary i USA. Efter hjemkomsten blev han distriktsleder for Kolding- Vejle området og blev i 1949 ved årsmødet på Vejlefjord præsteviet.

Der kom så i 1950 et kald til at virke som ungdomsleder i den østdanske afdeling. I 1952 blev han ansvarlig for ungdomsarbejdet i SDA vestnordiske Union, der på den tid omfattede Norge, Færøerne og Danmark. Han blev kendt af mange i Norge. Edith fulgte ham trofast fra sted til sted og tog vare på de tre børn Lea, Anette og Henning. Samtidig hermed arbejdede hun med sit fag fysioterapien på sin egen og andres klinikker.

BIBELLÆRER OG KAPELLAN

David rundede sin karriere i Danmark af med i årene 1954-58 at være bibellærer på Vejlefjordskolen og havde derefter 1958-59 et enkelt år som kapellan på Skodsborg Badesanatorium.

USA

Under sit ophold i USA, hvor han var alene i de ni måneder, blev han indtaget i dette land. Han ønskede også mere uddannelse. I 1959 tog familien det store skridt og emigrerede for at søge lykken der. Edith fik snart en fint besøgt klinik for fysioterapi. David bidrog til familiens underhold ved i sin fritid at være taxa-chauffør. Han blev godt kendt med denne store by Washington D.C..

Han virkede senere som præst i Fitchburg og New Haven, ligesom han i ti år var kapellan ved det private Leland Memorial Hospital, som er beliggende i en forstad til Washington DC.

David Gulddammer og hans kone Edith.

OTIUM

I 1983 trak familien sig tilbage for at nyde en pensionisttilværelse og flyttede øst på til Berkeley Springs. Han fortsatte med at gøre tjeneste som forstander for menigheden og vikarierede for præster.

I 1989 flyttede ægteparret igen for at være i nærheden af sønnen Hening til Walla Walla, Washington State. De følte sig i 1991 tiltrukket af de lunere vintre i Californien og flyttede til Palm Springs og rundede af med i 1994 for at være i nærheden af datteren Anette og hendes familie igen at få et dejligt hjem i Riverside, Californien. De fik ti år sammen på dette sted.

Efter 66 års ægteskab med Edith sov David Hjort Gulddammer ind den 30. november 2004 og venter på opstandelsens herlige morgen.

En af Åndens ni frugter er ”godhed” 2), og dette ord kan med rette stå over David Gulddammers liv.

Henvisninger

1) Apostlenes Gerninger 11,24. 2) Paulus’ Brev til Galaterne 5, 22.

Herrens bøn (8)

”Vor Fader,
du, som er i himlene!
Helliget blive dit navn,
komme dit rige,
ske din vilje,
som i himlen, således også på jorden,
giv os i dag vort daglige brød,
og forlad os vor skyld,
som også vi forlader vore skyldnere...

Af Hans Jørgen Schantz

I vor omgang med hinanden kan vi nu og da blive såret og stødt. Det kan fra en modparts side ske både bevidst og ubevidst. I Herrens bøn er der også hjælp at hente i sådanne situationer. Bønnen siger i denne forbindelse: ”...forlad os vor skyld, som også vi forlader vore skyldnere.”

Vi kan gennem den rette praktisering af den sidste halvdel af denne bøn selv få tilgivelse hos Gud, og den får os til at tænke på hans vedvarende overbærenhed med os. Den bedende skal altså for sit vedkommende vise Guds sindelag over for den, som sårer ham/hende og gør fortræd.

Der er noget aldeles enestående og opmuntrende i dette. Der bliver foretaget

en sammenligning mellem vor og Guds tilgivelse. Der ligger i udtrykket dette, at Guds tilgivelse over for os er noget sikkert og absolut men betingelsen er, at vi er villige til at gøre det samme over for den, der forsynder sig mod os.

På den anden side set er vor villighed til at tilgive også en forudsætning for, at vi kan finde tilgivelse hos Gud. Vi må gennem de kristne hjælpemidler som tro, bøn, bibelstudium og vort vidnesbyrd til andre stræbe efter at få denne guddommelige indstilling.

Bibelen lærer endvidere, at tro, anger og bekendelse er tre vigtige bestanddele i tilgivelsens proces i relation til mennesker og Gud. Men det er også sådan, at hvis disse tre elementer er til stede i en person, er det et udtryk for en rigtig indstilling og et tilgivende og medfølelsesindslag, og det er formålet i denne sætning i Herrens bøn.

Denne viktige udtalelse fortæller os også det alvorlige, at vi ikke kan forvente tilgivelse hos Gud, hvis ikke vi selv er villige til at tilgive andre. Hvis denne indstilling er til stede, er det til gengæld et løfte om, at vor bøn om tilgivelse vil Gud høre.

Vor gjæld til Gud er stor. Vi behøver hele tiden hans overbærenhed og må til stadighed trække veksler på hans kærlighed.

Denne besiddelse af Guds tilgivende indstilling i os er grundlaget og inspirasjonen til at tilgive dem, der forsynder sig mod os. Den vil i os være en daglig kilde til spontant og helhjertet at tilgive. Denne guddommelige evne er et vigtigt led i frelsens og helliggørelsens viktige proces.

Lad os bede:

Kære himmelske Fader! Hjælp mig til at eje dette viktige karaktertræk og have denne forbindelse med dig, at jeg altid må være rede til at tilgive! Amen!

FARER I AFRIKA

«Misjonærer truet av soldater i Kongo», var overskriften på en notis i «Vårt Land». Avisnotisen brakte et gammelt minne tilbake. Vår familie ble også stoppet av en avdeling truende soldater nær hovedstaden Freetown. De ville kroppsvisitere oss og endevende bagasjen vår.

Dette hendte på et tidspunkt da det var uro i landet. Vi ble nokså «bleke om nebbet», men etter kontakt med en offiser fikk vi fortsette. Jeg fortalte ham at vi ikke var «mercenaries», men missionaries fra Adventistsamfunnet og at jeg var formann i styret for Masanga Leprosy Hospital. Masanga hadde som landets eneste sykehus for spedalske en enorm good-will. Dermed slapp vi videre, men skrekken satt en stund i kroppen. Jeg tenker på denne opplevelsen når jeg hører om våre misjonærer og ber om Guds beskyttelse i deres store arbeid.

Aktiv Pensjonstid

Organ for SDA-arbeideres Pensjonistforening

Redaktør: Øivind Gjertsen
Erling Skjalgsons gt. 20B. 0267 Oslo
Telefon 22 44 13 80
E-post: oivind@gjertsen.com

Gaver sendes til kassererens adresse.

Korrespondent i Danmark:
Birthe Bayer
Tranevej 11, Daugård
Telefon 75 89 61 95

Ekspedition og kasserer i Danmark:
Gerda Møller, Hvidovrevej 329B, 3.mf.,
2650 Hvidovre. Tlf. 36 78 06 80

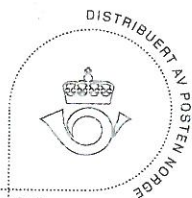
SDA-arbeideres pensjonistforening i Norge
Akersgata 74, 0180 Oslo

Formann: Rolf H. Kvinge
Saltnes haveby 8, 1642 Saltnes. Telefon: 69 28 02 22
E-post: rokvinge@online.no

Sekretær: Jakob Rask Arnesen
Larsbråtvn. 139, 0674 Oslo. Tlf.: 22 32 44 09
E-post: ra-arnes@online.no

Kasserer: Knut Heiberg
Fagerliveien 3, 1820 Spydeberg. Telefon: 69 83 77 36

Postgirokonto: 1135 11 20438

Eventuell retur sendes til:
AKTIV PENSJONSTID
v/for Lisle
Nedslagsveien 1, 0687 Oslo
Tlf. 22 75 57 56

NORGE

P.P.

SENIORSTÆVNE

afholdes 14. – 19. august 2007
på **HOTEL LIMFJORDEN,**
Thisted – Danmark

I et meget naturskønt område ved Limfjorden har Foreningen for danske Adventistseniører reserveret plads til 100 gæster fra Norge og Danmark.

Vent ikke med at reservere plads til det årlige gensyn med gode venner.

- ⊗ Moderne værelser med eget bad
- ⊗ Fuld forplejning og mere til
- ⊗ Inspirerende møder m. udenlandsk hovedtaler
- ⊗ Mange aktivitetstilbud
- ⊗ Spændende udflugtsmuligheder
- ⊗ Alt sammen for dkr. 2500 pr. deltager

Detaljeret program og oplysning om rejseforbindelser oplyses senere, men snarlig tilmelding er af hensyn til den videre tilrettelæggelse tilrådelig:

Ring til: (Norge) Rolf H. Kvinge – tlf. 69 28 02 22
(Danmark) Bent Nielsen – tlf. 65 90 25 70

Det skal mærkes, at vi lever!

